

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii w klasie V szkoły podstawowej

Nauczyciel: mgr Mariola Król

Rok: 2019/2020

Podstawa prawna: art. 446, ust. 8 Ustawy o Systemie Oświaty

Ocena dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je w dłuższym okresie nadrobić
- ma trudności ze zbudowaniem poprawnej odpowiedzi
- w minimalnym stopniu opanował zagadnienia omawiane na lekcji
- wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie podstawowych pojęć
- segreguje wydarzenia w ciągi chronologiczne
- ma ogólną orientację w posługiwaniu się osią czasu
- odczytuje podstawowe dane kartograficzne
- rozróżnia podstawowe typy źródeł informacji historycznej
- posługuje się podręcznikiem
- postawa ucznia na lekcjach jest bierna, ale wykazuje on chęć współpracy i odpowiednio motywowany jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonując proste polecenia, odtworzyć efekty pracy kolegów

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował materiał w stopniu zadowalającym
- zna i rozumie podstawowe pojęcia
- zna postacie pierwszoplanowe i ich rolę w ważnych wydarzeniach
- z pomocą nauczyciela potrafi umiejscowić wydarzenia w przestrzeni (mapa) i czasie (oś czasu)
- szereguje poznane wydarzenia w czasie, potrafi przyporządkować datę wiekowi, określa ramy chronologiczne wieków i tysiącleci
- wskazuje podstawowe źródła wiedzy o przeszłości, umie je wykorzystać w stopniu zadowalającym, wyciąga proste wnioski z otrzymanych informacji
- dostrzega podstawowe związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi, formułuje proste wypowiedzi na zadany temat
- wykonuje proste zadania pisemne
- wykazuje niewielką aktywność na lekcjach ale współpracuje z grupą podczas realizacji zadań
- współpracuje z nauczycielem dysponuje umiejętnościami umożliwiającymi uzupełnienie braków i luk w wiedzy do dalszego kształcenia.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń który:

- w zakresie wiedzy i wymaganych umiejętności ma niewielkie braki
- systematycznie przygotowuje się do zajęć
- zna i rozumie większość zagadnień poruszanych na lekcjach
- prawidłowo posługuje się terminologia historyczną
- rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł
- inspirowany przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem
- dobrze posługuje się mapą historyczną, poprawnie odczytuje zawarte w niej informacje

- uczestnicy w rozwiązywaniu problemów częściowo inspirowany przez nauczyciela
- wypowiada się na określone tematy, porównuje wydarzenia z przeszłości, dostrzega związki przyczynowo skutkowe między wydarzeniami, wyciąga wnioski czasem popełniając błędy
- potrafi wyjaśnić przyczyny różnic w interpretacji faktów, uzasadnia i argumentuje w sposób niepełny
- potrafi samodzielnie opracować pisemnie wskazane zagadnienia, z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy historycznej
- wykonuje wszystkie rodzaje ćwiczeń w zakresie orientacji w czasie
- wykonuje polecenia nauczyciela
- wykazuje się aktywnością na lekcjach, czynnie pracuje w grupie zadaniowej, udziela pomocy innym

Ocenę bardzo dobra otrzymuje uczeń który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania historii w klasie IV szkoły podstawowej
- poprawnie rozumie, sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą
- samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne zna przyczyny przebieg i skutki wydarzeń, faktów i zjawisk, role postaci historycznych
- dostrzega ciągłość i zmienność w różnych formach życia społecznego
- samodzielnie gromadzi i referuje informacje na określone tematy
- prawidłowo posługuje się złożonymi pojęciami
- systematycznie przygotowuje się do lekcji, konsekwentnie wykonuje zleconą pracę domową
- wnosi twórczy wkład do pracy lekcyjnej formułuje i uzasadnia opinie, sądy, oceny interpretuje i wyjaśnia fakty i zjawiska historyczne potrafi zaplanować i zorganizować pracę w grupie
- wspiera innych, wpływa na aktywność pozostałych członków grupy

Ocenę celującą otrzymuje uczeń który:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane na ocenę bardzo dobrą a ponadto wykonuje dodatkowe zadania, zlecane przez nauczyciela
- inicjuje poszerzanie swojej wiedzy o wiadomości w znacznym stopniu wykraczające poza program nauczania
- prezentuje dodatkową wiedzę w toku zajęć lekcyjnych którą uzyskał z różnych źródeł historycznych
- jest twórczy i aktywny, wykazuje inicjatywę i pomysłowość
- jest krytyczny, używa odpowiedniej argumentacji
- swobodnie posługuje się bazą pojęciową przedmiotu, wypowiedzi ustne i pisemne ucznia charakteryzują się wzorowym językiem, wnioski formułowane przez ucznia są przemyślane i oryginalne
- potrafi zaplanować i zorganizować swoją pracę, dokonać selekcji i hierarchizacji zdobytych informacji
- jest liderem pracy grupowej
- bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych

Treści nauczania- wymagania szczegółowe

I. Cywilizacje starożytne. Uczeń:

1. porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym i opisuje skutki rewolucji neolitycznej;
2. lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu;
3. charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie, Grecji i starożytnym Izraelu, wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem;
4. umiejscawia w czasie i porównuje system sprawowania władzy oraz organizacje społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie;
5. opisuje postawy społeczeństw starożytnych wobec niewolników i ludów podbitych;
6. charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze;
7. umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.

II. Świat islamski i Bizancjum. Uczeń:

1. umiejscawia w czasie i przestrzeni zasięg podbojów arabskich i wyjaśnia wpływ cywilizacji islamskiej na Europę;
2. lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka).

III. Średniowieczna Europa. Uczeń:

1. umiejscawia w czasie i przestrzeni państwo Franków;
2. umiejscawia w czasie i przestrzeni Niemcy oraz państwa Europy Środkowej i Wschodniej;
3. wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele w XI wieku oraz opisuje relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską.

IV. Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy. Uczeń:

1. przedstawia instytucje systemu lennego, wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu;
2. opisuje warunki życia średniowiecznego miasta i wsi;
3. porównuje kulturę rycerską i kulturę miejską, opisuje charakterystyczne cechy wzoru rycerza średniowiecznego, rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazuje różnice pomiędzy stylem romańskim a stylem gotyckim;
4. wyjaśnia rolę Kościoła (w tym zakonów) w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego.

V. Polska w okresie wczesnopiastowskim (X–połowa XII wieku). Uczeń:

1. sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów oraz przedstawia jego genezę;
2. wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski;
3. charakteryzuje rozwój i kryzys monarchii Bolesława Chrobrego i Mieszka II;
4. opisuje odbudowę i rozwój państwa Piastów za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego;
5. przedstawia dokonania Bolesława Krzywoustego; opisuje konflikt z Niemcami;
6. opisuje społeczeństwo Polski pierwszych Piastów i wskazuje charakterystyczne cechy monarchii patrymonialnej.

VI. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego (połowa XII – XIII wiek). Uczeń:

1. umieszcza w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbicia dzielnicowego;
2. opisuje przyczyny oraz skutki rozbicia dzielnicowego;
3. porządkuje i umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami

- polskokrzyżackimi oraz zagrożeniem najazdami tatarskimi w okresie rozbitcia dzielnicowego;
4. opisuje przemiany społeczne i gospodarcze, z uwzględnieniem ruchu osadniczego na prawie magdeburskim;
  5. charakteryzuje proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku, wskazując na rolę władców piastowskich (ze szczególnym uwzględnieniem roli Władysława Łokietka) oraz Kościoła.

VII. Polska w XIV – XV wieku. Uczeń:

1. opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;
2. przedstawia dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz w polityce zagranicznej;
3. wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Litwą;
4. charakteryzuje dokonania w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej Jagiellonów w XV wieku;
5. opisuje związki Polski z Węgrami w XIV i XV wieku;
6. porządkuje i umieszcza w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polskokrzyżackimi w XIV–XV wieku;
7. charakteryzuje rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego (do konstytucji nihil novi).

VIII. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń:

1. wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz dla Nowego Świata;
2. umieszcza w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana oraz sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii.

IX. Europa w XV i XVI wieku. Uczeń:

1. rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego;
2. charakteryzuje największe osiągnięcia Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Jana Gutenberga;
3. wymienia przyczyny i następstwa reformacji, opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina oraz przedstawia okoliczności powstania kościoła anglikańskiego;
4. wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego.

X. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:

1. opisuje zmiany terytorialne Polski i Litwy w XVI wieku, w tym terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów;
2. umieszcza w czasie i opisuje najważniejsze wydarzenia w dziedzinie polityki wewnętrznej ostatnich Jagiellonów;
3. charakteryzuje politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów, ze szczególnym uwzględnieniem powstania Prus Książęcych;
4. przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej pomiędzy Polską a Litwą (1569) i jej główne postanowienia;
5. charakteryzuje sytuację wyznaniową w państwie polsko-litewskim w XVI wieku, w tym tolerancję wyznaniową;
6. wymienia instytucje ustrojowe demokracji szlacheckiej, w tym sejmików i sejmu walnego, charakteryzuje ich kompetencje;
7. opisuje model polskiego życia gospodarczego w XVI wieku, uwzględniając działalność gospodarczą polskiej szlachty i rolę chłopów;

8. przedstawia największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego;
9. rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich.